

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

**do kształcenia na odległość dla nauczycieli
klasy VIII szkoły podstawowej z przedmiotu
Wiedza o społeczeństwie**

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez DBP we Wrocławiu:
Urszula Tobolska, Elżbieta Szymańska, Magdalena Krzyżanowska

Koncepcja pakietu

Charakterystyka specyfiki edukacji zdalnej

E-learning albo inaczej edukacja zdalna oznaczająca uczenie się na odległość (przez Internet), jest obecnie coraz popularniejszą formą procesu nauczanie-uczenie się. Proces ten może z powodzeniem odbywać się na odległość i praktycznie w każdym miejscu. E-learning na dobre zagościł w szkołach i na uczelniach. Uczniowie w dużej mierze korzystają z Internetu, który jest już nie tylko źródłem rozrywki, ale coraz częściej służy do nauki. Z tego względu edukacja zdalna wymaga dostosowania dotychczasowych metod i technik nauczania do specyfiki uczenia. O powodzeniu zdalnego nauczania decyduje zbiór elementów, w którego skład wchodzi: dostępna technologia, zasoby dydaktyczne, nauczyciele, administracja, ale przede wszystkim potrzeby i postawy osób uczących się.

Ważne jest także dobranie metod nauczania do danego etapu edukacyjnego, na którym znajdują się uczniowie, uwzględnienia ich umiejętności, możliwości technicznych oraz uwzględnienie potrzeb uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce.

Nauczyciel na platformie wirtualnej pełni funkcję organizatora procesu nauczania. Stwarza warunki, w których uczeń uczy się sam. Mamy tutaj do czynienia z indywidualizacją procesu nauczania, a przez to z większą skutecznością kształcenia. W edukacji zdalnej nauczyciel powinien umiejętnie przekazywać materiały naukowe i systematycznie sprawdzać przyswojoną przez uczniów wiedzę. Powinien też zachęcać do dodatkowej samodzielnej pracy w formie różnych ćwiczeń.

W obowiązującej podstawie programowej szczególną uwagę zwraca się na kształcenie kompetencji społecznych. Poszczególne umiejętności, które mają niebagatelny wpływ na świadomy i pełny udział dzieci i młodzieży w życiu społecznym, zostały rozdzielone na kilka różnych przedmiotów. Najwięcej wiedzy oraz praktycznych wskazówek dotyczących kompetencji społecznych, możemy przekazać podczas zajęć z języka polskiego czy wiedzy o społeczeństwie. Wiedza o Społeczeństwie jest jako odrębny przedmiot realizowana dopiero w klasie VIII, właśnie dlatego proponowane scenariusze, zostały opracowane z myślą o tym przedmiocie.

Niezależnie od grupy wiekowej, przed przystąpieniem do realizacji edukacji zdalnej, należy dokonać diagnozy, która da nam odpowiedź o możliwościach uczniów

w kwestii dostępności do narzędzi, urządzeń (tablet, komputer, smartfon) oraz infrastruktury (stabilna sieć). Pozwoli nam to określić wymagania w stosunku do uczniów, zamierzonych celów przez ewentualną indywidualizację zastosowanych metod.

W sytuacji kiedy w klasie znajduje się uczeń mający problem z dostępem do Internetu, aby zapobiec wykluczeniu ucznia z wykonania zadania, można zaproponować uczniowi realizację zadania w pracowni komputerowej w szkole lub bibliotece szkolnej.

Metoda Odwróconej lekcji

Jedną z metod realizowanych zarówno podczas edukacji zdalnej, hybrydowej oraz stacjonarnej jest Metoda Odwróconej Lekcji. Pozwala ona na wykorzystanie zdalnych zasobów edukacyjnych w celach poznania tematu i samokształcenia, jeszcze przed planowaną jednostką lekcyjną. Natomiast w trakcie lekcji (zdalnej lub stacjonarnej) nauczyciel porządkuje zagadnienia, które uczniowie mieli poznać indywidualnie, określa wymagania dotyczące tematu oraz rozdziela pozostały czas zgodnie z potrzebami uczniów (tłumaczenie podstaw, ćwiczenia, zadania dodatkowe). W poniższym, przygotowanym pakiecie dla nauczyciela pracującego tą metodą, wykorzystano stronę internetową dotyczącą zagadnienia Odwrócona klasa – lekcja. (<https://pl.pinterest.com/bibliotekadbp/odwr%C3%B3cona-klasa-lekcja/>). Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]. Nauczyciel znajdzie tam m.in. informacje o modelu odwróconej lekcji czy motywowaniu uczniów.

Wskazówki dla osób korzystających z pakietu

W przygotowanym pakiecie do wykorzystania w zdalnej edukacji przez nauczyciela dla klasy VIII szkoły podstawowej dołączono 2 scenariusze zajęć prowadzonych metodą Odwróconej lekcji dla klasy VIII. Scenariusze dotyczą kształcenia kompetencji społecznych. Zawierają karty pracy, linki do interaktywnych materiałów dydaktycznych dostępnych online.

SCENARIUSZ 1

Blok lekcyjny składa się z dwóch jednostek lekcyjnych. Tematy:

1. Lekcja: Moje mocne i słabe strony. Samoocena
2. Lekcja: Umiem podejmować dobre decyzje.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy 8 szkoły podstawowej

PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela przedmiotu Wiedza o społeczeństwie

TEMAT:

1. Lekcja: Moje mocne i słabe strony. Samoocena.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

- wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych potrzeb i potrzeb innych.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

- uczeń przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku.
- uczeń rozpoznaje własne zasoby uwzględniające własne umiejętności i zainteresowania.

METODY PRACY:

- metoda odwróconej klasy
- rozmowa kierowana
- metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy (praca indywidualna)
- techniki multimedialne (praca w grupach)
- Zintegrowana Platforma Edukacyjna
- metoda ewaluacyjna (ocena wiadomości zdobytych na lekcji)

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer
- MS Teams
- multimedia – film pt. **Kilka słów o poczuciu własnej wartości.**
<https://youtu.be/GutSBEon4gE>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].
- karta pracy: **Test** do wykonania przez uczniów po obejrzeniu filmu
<https://learningapps.org/watch?v=pvbmpak7j21>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

- **fiszki** do tematu obejmujące definicje poznanych na lekcji zagadnień wykonane w programie Wakelet (<https://wke.lt/w/s/B9uTK6>). Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]
- karta pracy: **Samocena - pozytywne i negatywne myślenie o sobie** (ćwiczenie w aplikacji wordwall). Link do ćwiczenia <https://wordwall.net/pl/resource/26012300>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]
- karta pracy: **Samopoznanie. Poznaję swoje mocne i słabe strony** (ćwiczenie w aplikacji LearningApps). Link do ćwiczenia <https://learningapps.org/watch?v=puwy9vr321>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]
- karta pracy: **Co zapamiętam z dzisiejszej lekcji** (ćwiczenie w aplikacji wordwall). Link do ćwiczenia <https://wordwall.net/pl/resource/26274884>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

PRZEWIDYWANY CZAS:

45 minut (w tym 15 minut pracy własnej ucznia)

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. (czas trwania 3 minut).

Nauczyciel podejmuje czynności organizacyjne lekcji (powitanie, sprawdzenie obecności). Informuje o przebiegu zajęć. Przedstawia cele lekcji. Informuje klasę, że lekcja będzie prowadzona metodą odwróconej klasy. Tłumaczy co to znaczy. W tym celu na poprzedniej lekcji poprosił uczniów, by obejrzeni i zapoznali się z treścią filmu pt.

Kilka słów o poczuciu własnej wartości znajdujący się na stronie

<https://youtu.be/GutSBEon4gE>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.].

Część 2. (czas trwania 7 minut).

Nauczyciel prosi, by po obejrzeniu filmu rozwiązali test przygotowany do filmu (wykonany w aplikacji LearningApps) – Karta pracy

<https://learningapps.org/watch?v=pvbmpak7j21>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

(załącznik nr 1). Jest to praca indywidualna.

Część 3. (czas trwania 7 minut).

Nauczyciel wprowadza uczniów w zagadnienia: **samooceny, pozytywnego myślenia o sobie, zdobywania poczucia własnej wartości.**

Tłumaczy uczniom, że często automatycznie przyjmujemy słowa innych o sobie.

Najczęściej nie zawsze są to te dobre słowa.

Gdy brakuje nam pozytywnego myślenia o sobie samym, możemy ulec zwątpieniu we własne możliwości. Chcemy na przykład wziąć udział w konkursie wiedzy historycznej, a bliska nam osoba próbuje nas od tego pomysłu odwieść, sugerując nam: "chce ci się to robić?", "a co będziesz z tego miał?", "po co ci to?" itp. Mimo, że wydaje nam się, że jesteśmy dobrze przygotowani do konkursu, to mogą wówczas w naszej głowie pojawić się myśli: "chyba nie dam rady przygotować się do tego konkursu", "to mnie może przerosnąć".

Nie zastanawiamy się, jakie są faktyczne intencje tej osoby, od której słyszymy te niepomysłne dla nas słowa. To może być ktoś, kto nie jest wobec nas szczery, bo może nas nie lubi. A może trochę nam zazdrości i nie chce, żeby coś się nam udało.

A my polegamy na jego sugestii, powtarzamy jego zdanie bez sensu, sami siebie krytykując.

Te negatywne słowa o nas rzutują na nasze myślenie o własnej samoocenie.

My mamy zacząć dobrze o sobie myśleć. Nauczyciel rozwija wątek – pyta o pozytywną samoocenę. Warto i należy myśleć o sobie pozytywnie. Pozytywne myślenie jest wynikiem poczucia własnej wartości.

Na pytanie nauczyciela **kiedy myślą o sobie pozytywnie?** uczniowie odpowiadają, tak jak uważają. Możliwe odpowiedzi: kiedy umiem coś zrobić dobrze, kiedy mam do siebie zaufanie, kiedy moje zdanie się liczy, kiedy ktoś słucha, co do niego mówię itp.

Podobnie na pytanie nauczyciela **kiedy myślą o sobie negatywnie?** uczniowie odpowiadają, tak jak uważają. Możliwe odpowiedzi: kiedy coś mi się nie udaje zrobić, kiedy brak mi do siebie zaufania, kiedy ośmieszyłem się czymś przed kolegami itp.

Część 4. (czas trwania 5 minut).

Nauczyciel proponuje uczniom zadanie sprawdzenia jak oni sami oceniają siebie.

Najpierw prosi, by zastanowili się i spróbowali określić czym jest **samoocena.**

Następnie nauczyciel przytacza im dwie definicje. Definicje te znajdują się na przygotowanych przez nauczyciela fiszkach wykonanych w programie Wakelet (<https://wke.lt/w/s/B9uTK6>). Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

(załącznik nr 2).

Samocena to obiektywna postawa wobec samego siebie, zwłaszcza wobec własnych możliwości.

Samocena to dokonywanie przez samego siebie oszacowania własnych wartości, tzn. rozmiaru, w jakim spostrzegamy siebie, swoje zalety.

Nauczyciel wyjaśnia uczniom, że zgodnie z **teorią autopercepcji** człowiek, obserwując sam siebie, wyciąga wnioski na swój temat. Oznacza to, że na podstawie własnego zachowania buduje jakiś obraz siebie. Jeśli dużo biegasz, możesz myśleć o sobie: „jestem wysportowany”. Jeśli stajesz w obronie tych, którzy sami nie potrafią się obronić, możesz myśleć o sobie: „jestem odważny” itp.

To działa też w drugą stronę, gdyż na podstawie braku działania również budujesz jakiś obraz siebie, tym razem negatywny. Jeśli np. zawsze się czegoś boisz, możesz myśleć o sobie: jestem lękliwy. Jeśli odkładasz na później jakieś ważne zadania, możesz myśleć o sobie: „jestem leniwy”. Jeśli szybko się denerwujesz na różne sytuacje, możesz myśleć o sobie: „jestem zbyt impulsywny” itp.

Część 5. (czas trwania 8 minut).

Nauczyciel proponuje pierwsze ćwiczenie: **samocena - pozytywne i negatywne myślenie o sobie**. Nauczyciel tłumaczy te pojęcia uczniom.

Pozytywne myślenie o sobie to umiejętność dostrzegania w sobie potencjałów twórczych i zasobów, opieranie się na swoich mocnych stronach.

Negatywne myślenie o sobie to niedostrzeganie w sobie potencjałów twórczych i zasobów. Pojęcia te znajdują się też na fiszkach przygotowanych przez nauczyciela.

Nauczyciel tłumaczy ćwiczenie, które przygotowane jest w programie wordwall.

Nauczyciel wykorzystał ćwiczenie o nazwie **Losowe karty**. Uczeń za pomocą linku do ćwiczenia otrzymanego od nauczyciela, odpowiada na pytania znajdujące się tam. Jest to praca indywidualna, nie jest oceniana przez nauczyciela. Uczeń nie dzieli się wynikami tej pracy na forum klasy, a zatem nauczyciel prosi o szczere odpowiedzi wobec samego siebie. Jest to samocena.

Link do ćwiczenia to <https://wordwall.net/pl/resource/26012300>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

Karta pracy uwzględniająca to ćwiczenie to (załącznik nr 3).

Część 6. (czas trwania 8 minut).

Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie. Nauczyciel tłumaczy uczniom, że odkrywanie swoich mocnych stron będzie podnosiło poczucie własnej wartości. Nauczyciel tłumaczy co to znaczy.

Poczucie własnej wartości to relacja między cechami, które jednostka ma rzeczywiście, a cechami, jakie jest skłonna sobie przypisywać. Pojęcia te znajdują się też na fiszkach przygotowanych przez nauczyciela. Bardzo się ono przydaje do umiejętności podejmowania decyzji. Odgrywa ważną rolę w wyborach i decyzjach kształtujących życie ucznia.

Pozytywna samoocena pełni ważne funkcje samoregulacyjne. Gdy samoocena wzrasta, ludzie odczuwają przyjemne emocje. Nauczyciel komentuje, że pozytywna samoocena sprzyja umacnianiu poczucia własnej wartości. Kiedy poczucie własnej wartości jest wysokie, to radzimy sobie dobrze z przeciwnościami losu. Samoocena stanowi też podstawę planowanego działania. Ludzie unikają działań, które przekraczają ich możliwości i podejmują się działań o adekwatnym poziomie trudności. Osoby o wysokiej samoocenie są bardziej wytrwałe w dążeniu do celów i dłużej starają się rozwiązywać problemy, przed którymi stają.

Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie. Wyjaśnia uczniom, że gdy samoocena spada, emocje odczuwane przez ludzi są nieprzyjemne. To oddziałuje na nasze negatywne myślenie o sobie.

Nauczyciel komentuje, że kiedy poczucie własnej wartości jest niskie, spada nasza odporność na trudności życiowe. Poddajemy się wówczas szybko i łatwo w obliczu przeciwności losu. Samoocena niska związana jest ze skłonnością do unikania działania i ucieczki przed zagrożeniem.

Ktoś o silniejszym poczuciu własnej wartości w sytuacji trudnej radzi sobie o wiele lepiej. Nauczyciel wyjaśnia uczniom dlaczego ludzie potrzebują samooceny?

Bez samooceny niemożliwe byłoby utrzymywanie harmonijnych relacji z innymi ludźmi. Osoby nie byłyby w stanie w odpowiedni sposób modyfikować swoich zachowań, aby móc siebie wzajemnie akceptować i być częścią grupy.

Najpierw uczymy się oceniać siebie (samoocena), by potem pójść głębiej i poznać swoje mocne i słabe strony, co w praktyce jest poznawaniem swoich umiejętności, kompetencji i predyspozycji.

Wyjaśnia uczniom te pojęcia:

Umiejętności to praktyczna znajomość czegoś, biegłość w czymś.

Kompetencje to zakres czyjejś wiedzy, umiejętności i doświadczenia.

Osoba kompetentna to osoba, której postawa świadczy o tym, że potrafi we właściwy sposób wykorzystać posiadaną wiedzę w celu wykonania jakiegoś zadania lub rozwiązania problemu.

Predyspozycje to wrodzona skłonność lub zdolność do czegoś.

Pojęcia te znajdują się też na fiszkach przygotowanych przez nauczyciela.

Część 7. (czas trwania 4 minuty).

Podsumowanie zajęć i zadanie pracy domowej.

Nauczyciel nawiązuje do pogadanki, podczas której uczniowie poznali, czym jest samoocena prowadząca do samopoznania.

Jako zadanie domowe nauczyciel proponuje uczniom wykonanie ćwiczenia.

Samopoznanie. Poznaję swoje mocne i słabe strony (załącznik nr 4).

Tłumaczy, jak należy je wykonać. Prosi uczniów, by zastanowili się, w czym są dobrzy i co przychodzi im łatwo, tak, ot po prostu, bez wysiłku. Jaka cecha ich charakteru jest najbardziej pozytywna, a co jest największą wadą każdego z nich.

Nauczyciel tłumaczy uczniom, jak mają w domu wykonać ćwiczenie. Wejść w podany im link do ćwiczenia: <https://learningapps.org/watch?v=puwy9vrx321>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

Uczniowie mają spośród zaproponowanych w ćwiczeniu cech, wybrać te, które ich zdaniem są ich mocnymi stronami i tych, które mogą określić jako swoje słabe strony. Ćwiczenie ma na celu zachęcenie uczniów, aby zastanowili się, czy wśród wybranych cech są takie, nad którymi chcieliby jeszcze popracować.

Drugą częścią zadania jest stworzenie przez nich definicji mocnej strony i słabej strony.

EWALUACJA ZAJĘĆ (czas trwania 3 minuty).

Uczniowie podsumowują zajęcia. Zastanowią się, co zapamiętali z lekcji odpowiadając na kwestie (ciekawym zagadnieniem na lekcji było..., po dzisiejszej lekcji zapamiętam..., po dzisiejszej lekcji potrafię zrobić..., dzisiaj zaciekało mnie szczególnie zadanie...).

Nauczyciel proponuje ćwiczenie przygotowane w programie wordwall.

<https://wordwall.net/pl/resource/26274884>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

(załącznik nr 5).

BIBLIOGRAFIA

1. Flis, J. (2021). *Jestem ważny, bo jestem*. "Charaktery", nr 6, s. 58-[63].
2. Goetz, M. (2019). *Poskromić wewnętrznego krytyka*. "Życie Szkoły", nr 5, s. 33-37.
3. Kamińska-Holc, K. (2020). *Pozytywne wzmocnienie, czyli jak budować w uczniach poczucie własnej wartości i pewność siebie*. "Głos Pedagogiczny", nr [2] (115), s. 23-27.
4. Kloskowska, A. (2021). *Jak kształtować w sobie poczucie własnej wartości i nie dać się zwieść samoocenie?* "Głos Pedagogiczny", nr [1] (122), s. 60-65.
5. Kluszczuk, M. (2021). *Czy umiemy przyjmować pochwały i akceptować krytykę?* "Charaktery", nr 9, s. 58-61.
6. Koluch-Horbowicz, A. (2020). *Jestem OK : o budowaniu poczucia wartości*. "Sygnał (czasopismo elektroniczne)" 2020, nr 10 s. 48-51.
7. Kubala-Kulpińska, A. (2021). *Ćwiczenia zwiększające samopoznanie i umiejętność zarządzania emocjami*. "Głos Pedagogiczny", nr [3] (124), s. 34-37.
8. Kuś, P. (2021). *Podstawa to postawa : dlaczego warto uczyć (się) poczucia własnej wartości?* „Refleksje”, nr 6, s. 56-57.
9. *Odwrócona lekcja – jak to zrobić?* : dostępny online [dostęp: 23.11.2021]. <https://wakelet.com/wake/aMEIwrBDLv8TIGPDmA-ZP>.
10. Pomianowska, M. (2021). *Analiza sytuacji [Samodoskonalenie - self-coaching - narzędzie coachingowe (koło życia)]*. "Dyrektor Szkoły", nr 7, s. 55.
11. Waryszak-Lubaś, K. (2019). *Pozytywna strona porażek*. "Szkoła : miesięcznik dyrektora", nr [1] (114), s. 59-61.

12. Zybura-Zadworna, U. (2020). *Dzień wdzięczności*. "Biblioteka w Szkole", [nr] 10, s. 44-45.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. Karta pracy: **Test przygotowany do filmu** (ćwiczenie w aplikacji LearningApps). Link do ćwiczenia: <https://learningapps.org/watch?v=pvbmpak7j21>.

Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

Załącznik nr 2. **Fiszki** do tematu obejmujące definicje poznanych na lekcji zagadnień wykonane w programie Wakelet (<https://wke.lt/w/s/B9uTK6>). Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

Załącznik nr 3. Karta pracy: **Samocena - pozytywne i negatywne myślenie o sobie** (ćwiczenie w aplikacji wordwall). Link do ćwiczenia:

<https://wordwall.net/pl/resource/26012300>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

Załącznik nr 4. Karta pracy: **Samopoznanie. Poznaję swoje mocne i słabe strony** (ćwiczenie w aplikacji LearningApps). Link do ćwiczenia:

<https://learningapps.org/watch?v=puwy9vr321>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

Załącznik nr 5. Karta pracy: **Co zapamiętam z dzisiejszej lekcji** (ćwiczenie w aplikacji wordwall). Link do ćwiczenia <https://wordwall.net/pl/resource/26274884>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

SCENARIUSZ 2

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy 8 szkoły podstawowej
PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela przedmiotu Wiedza o społeczeństwie

TEMAT:

2. Lekcja: Umiem podejmować dobre decyzje.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

- wspieranie ucznia w planowaniu dalszej edukacji, uwzględniając jego umiejętności i zainteresowania.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

- uczeń rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji.
- uczeń planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy.

METODY PRACY:

- rozmowa kierowana
- metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy (praca indywidualna)
- techniki multimedialne (praca w grupach)
- Zintegrowana Platforma Edukacyjna
- metoda ewaluacyjna (ocena wiadomości zdobytych na lekcji)

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer
- MS Teams
- karta pracy: **Ja i Moje zasoby** (ćwiczenie w aplikacji LearningApps). Link do ćwiczenia <https://learningapps.org/watch?v=pjqo7kj6221>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]
- **fiszki** do tematu obejmujące definicje poznanych na lekcji zagadnień wykonane w programie Wakelet (<https://wke.lt/w/s/6lGy1g>). Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

- karta pracy: **Proces podejmowania decyzji** (ćwiczenie w aplikacji LearningApps). Link do ćwiczenia <https://learningapps.org/watch?v=pgbg6ohs221>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]
- karta pracy: **Co zapamiętam z dzisiejszej lekcji** (ćwiczenie w aplikacji wordwall). Link do ćwiczenia <https://wordwall.net/pl/resource/26274884>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

PRZEWIDYWANY CZAS:

45 minut (w tym 15 minut pracy własnej ucznia)

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. (czas trwania 7 minut).

Nauczyciel podejmuje czynności organizacyjne lekcji (powitanie, sprawdzenie obecności). Informuje o przebiegu zajęć. Przedstawia cele lekcji. Tłumaczy, że na zajęciach uczniowie poznają proces, jaki towarzyszy decyzjom podejmowanym przez każdego z nich. Zanim jednak to nastąpi, nauczyciel wraca do zadania domowego. Sprawdza jego wykonanie. Jako zadanie domowe uczniowie mieli wejść w podany link <https://learningapps.org/watch?v=puwy9vr321>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.] i wykonać ćwiczenie. W poleceniu padła prośba, by uczniowie wybrali cechy, które są mocną stroną każdego z nich oraz te, które są ich słabą stroną. Zadaniem ich było również wybranie tych cech, które Ich zdaniem, wymagają jeszcze pracy nad nimi. Ćwiczenie wykonuje ochotnik na forum klasy.

Część 2. (czas trwania 5 minut).

Nauczyciel proponuje uczniom zadanie oceny, jakimi zasobami dysponują. Ćwiczenie **Ja i Moje zasoby** zostało przygotowane w aplikacji LearningApps) – Karta pracy <https://learningapps.org/watch?v=pjqo7kj6221>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.] (załącznik nr 1). Jest to praca indywidualna. Treść polecenia jest następująca: "Patrząc na zadane w ćwiczeniu pytania wypisz na kartce, jak wyobrażasz siebie za kilka lat. Wypisz co lubisz w sobie, a co chciałbyś w sobie zmienić. Jeśli na drodze refleksji będziesz wiedział, w czym jesteś dobry, a co wymaga jeszcze doskonalenia, to łatwiej Ci będzie pozbywać się tego przekonania „nic nie umiem” albo „nie dam sobie z tym rady”.

Jest to próba dla uczniów zorientowania się, jaki w nich tkwi potencjał. Nauczyciel tłumaczy uczniom, co oznacza słowo potencjał.

Potencjał to czyjeś możliwości w jakiejś dziedzinie.

Pojęcie to znajduje się też na fiszkach przygotowanych przez nauczyciela.

Wyjaśnia, że bardzo się ono przydaje do umiejętności podejmowania decyzji, o której będzie mowa na lekcji. Odgrywa ważną rolę w wyborach i decyzjach kształtujących życie ucznia.

Część 3. (czas trwania 18 minut).

Nauczyciel wprowadza uczniów w zagadnienie czym jest **decyzja** oraz jakie czynniki wpływają na podejmowanie decyzji. Tłumaczy, że mając dwie lub trzy opcje do wyboru zazwyczaj decydujemy się na jedną z nich.

Zatem decyzją będzie wybór między jedną opcją/możliwością, a drugą (pojęcie to znajduje się też na fiszkach przygotowanych przez nauczyciela).

Zwraca uwagę uczniów, że z pewnością nie raz dokonywali wyboru - między na przykład pozostaniem w domu i nauką, a pójściem do kolegi pograć w jakąś nową grę czy pójściem do kina. Nauczyciel prosi, by robili notatki, będą im potrzebne przy wykonaniu kolejnego ćwiczenia.

Podczas lekcji prowadzonej zdalnie nauczyciel prowadząc z uczniami rozmowę kierowaną zadaje im pytania: Czy dokonywanie wyboru (podjęcie decyzji) jest dla Was łatwym zadaniem? Czy szybko podejmujecie decyzję wyboru czegoś?

Uczniowie mając włączone mikrofony odpowiadają.

Nauczyciel w zależności od odpowiedzi uczniów moderuje dalej przebieg rozmowy.

Zwraca uwagę na czynniki, które są ważne przy podejmowaniu decyzji (jak motywacja, odpowiedzialność).

Rozmowę nauczyciela z uczniami wspomagają pytania kierowane do uczniów:

Od czego zależy, że ktoś podejmuje szybciej jakąś decyzję, a ktoś inny wolniej?

Uczniowie mając włączone mikrofony, odpowiadają. Możliwe odpowiedzi: Wolniej podejmuje decyzję ta osoba, która nie umie podejmować decyzji, unika aktywności, nie potrafi określać celu swojego działania. Szybciej podejmują jakąś decyzję osoby, które łatwo podejmują działania, są zdecydowane w swoich działaniach, wiedzą, czego chcą, znają cele swoich działań.

Kolejne pytanie kierowane przez nauczyciela do uczniów. **Czy sama myśl, że mamy dokonać wyboru oznacza, że już jesteśmy gotowi na podjęcie działania?**

Możliwa odpowiedź: Nie zawsze, bo jeszcze ważna jest nasza motywacja do działania.

I dalsze pytanie. **Co jest potrzebne do podjęcia decyzji?**

Możliwa odpowiedź: Znajomość celu, który chcemy osiągnąć.

Nauczyciel prosi uczniów, by zastanowili się, czy w podejmowaniu jakiegokolwiek decyzji stawiają sobie cel. Rozmawia z uczniami nt. tego, czym jest dla nich cel i co oni rozumieją przez to pojęcie.

Uczniowie z pomocą nauczyciela będą: określać cel, tj. nazywać go, określać jakie czynniki sprzyjają podejmowanym przez nich decyzjom.

Cel to inaczej mój plan działania.

Pojęcie to znajduje się też na fiszkach przygotowanych przez nauczyciela.

Nauczyciel uświadamia uczniom, że dobrze byłoby, gdyby każda decyzja była przez nich przemyślana (jako pierwszy ważny czynnik sprzyjający podejmowanej decyzji), tzn. czy postawiony przez nich cel:

- jest możliwy przez nich do osiągnięcia (tj. realistyczny, leżący w granicach jego możliwości)
- jest w miarę konkretny i określony w czasie
- czy oni są w stanie osiągnąć go sami czy może będą potrzebowali pomocy innych osób (rodziny, nauczyciela, osoby mającej kompetencje do ewentualnej pomocy)

Następnie nauczyciel przedstawia etapy w podejmowaniu świadomych decyzji. Po wyznaczeniu sobie celu, który chcemy osiągnąć i dalej ustalenie celów krótkoterminowych.

Nauczyciel prosi uczniów, by zastanowili się, co będzie determinowało ich cele krótkoterminowe. Może to być: poinformowanie rodziców o waszych planach, uzyskanie ich zgody, jeśli będzie to np. wyjazd na obóz, to wybranie i zarezerwowanie miejsca odpoczynku (z pomocą rodziców, dziadków), przygotowanie się do wyjazdu (stworzenie listy potrzebnych rzeczy itd.).

Nauczyciel wprowadza uczniów w zagadnienie budowania własnej motywacji (jako ważnego czynnika przy podejmowaniu decyzji). Nauczyciel pyta uczniów, czy znają to pojęcie? Czym jest motywacja? Nauczyciel tłumaczy to pojęcie uczniom.

Motywacja to angażowanie się w jakieś działanie, ponieważ sprawia nam ono przyjemność bądź wzbudza nasze zainteresowanie. Motywacja daje nam siłę do działania. Oznacza, że to, co sobie zamierzyłem, chce mi się robić. Pomaga nam pokonywać przeciwności, ale przede wszystkim pozwala czerpać z podejmowanych działań satysfakcję. To dzięki niej wytrwale dążymy do realizacji postawionych sobie celów.

Pojęcie to znajduje się też na fiszkach przygotowanych przez nauczyciela.

Nauczyciel zwraca uwagę uczniów, że w podejmowanym przez nich decyzjach możliwe jest pojawienie się **błędów**. To wskazanie kolejnego ważnego czynnika przy podejmowaniu decyzji.

Tłumaczy im, dlaczego w procesie podejmowania decyzji ważne są błędy, niepowodzenia i porażki. Mobilizują one bowiem nasz mózg do pracy. Bardzo ważne jest zauważenie błędu, przeanalizowanie go, wyciągnięcie wniosków i podjęcie prób naprawy. Porażki są wpisane w ludzki rozwój. Nie należy się ich obawiać czy od nich uciekać, wstydzić się ich albo uważać, że przez nie jesteśmy niekompetentni.

Popełnianie błędów sprawia, że doświadczamy czegoś nowego. Błędy dają możliwość efektywnego uczenia się i odwagę do podejmowania wyzwań i rozwoju.

Wreszcie istotne jest wzięcie odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

Odpowiedzialność to przyjęcie na siebie obowiązku zadbania o kogoś lub o coś.

Pojęcie to znajduje się też na fiszkach przygotowanych przez nauczyciela.

Nauczyciel zadaje pytanie uczniom: Za co lub za kogo każdy z Was jest odpowiedzialny? Nauczyciel po wysłuchaniu propozycji uczniów (np. za siebie, za swój rozwój, za szczęście, za innych, rodzinę, za dobro wspólne, środowisko, ojczyznę itp.).

Kolejnym pytaniem pogłębiającym ten problem jest: Co to znaczy, że ktoś jest za coś lub za kogoś odpowiedzialny? Możliwa odpowiedź: Osoba ta dba o dobro swoje, drugiej osoby, szerzej miasta, kraju itp.

Przy podejmowaniu decyzji bardzo ważne jest wzięcie odpowiedzialności, gdyż należy ponosić konsekwencje swoich działań.

Część 4. (czas trwania 8 minut)

Nauczyciel proponuje uczniom drugie ćwiczenie obejmujące znajomość Procesu podejmowania decyzji. Uczniowie wykonują go w aplikacji LearningApps. Nauczyciel w

pracy zdalnej przesyła uczniom kartę pracy. Znajduje się ona pod linkiem <https://learningapps.org/watch?v=pgbg6ohs221>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.] (załącznik nr 3). Następnie prosi, aby zapoznali się z zawartymi w niej informacjami i wykonali zadanie. Jest to praca grupowa.

Część 5. (czas trwania 5 minut)

Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie. Nawiązuje do pogadanki, podczas której uczniowie poznali jakie są poszczególne etapy kształtowania umiejętności podejmowania decyzji.

EWALUACJA ZAJĘĆ (czas trwania 2 minuty).

Uczniowie podsumowują zajęcia. Zastanowią się, co zapamiętali z lekcji odpowiadając na kwestie (ciekawym zagadnieniem na lekcji było..., po dzisiejszej lekcji zapamiętam..., po dzisiejszej lekcji potrafię zrobić..., dzisiaj zaciekało mnie szczególnie zadanie...).

Nauczyciel proponuje ćwiczenie przygotowane w programie wordwall.

<https://wordwall.net/pl/resource/26274884>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

(załącznik nr 4).

BIBLIOGRAFIA

1. Bucki, P. (2008). *Nasz wpływ na rozwój kompetencji [Podejmowanie trudniejszych decyzji]*. "Szkoła : miesięcznik dyrektora", nr 1, s. 47-[49].
2. Kaczmarek, M. (2018). *Wybór szkoły. [Motywacje wyboru. Podejmowanie decyzji o dalszej nauce przez ucznia]*. "Remedium", nr 7/8, s. 50-53.
3. Kaian-Kochanowska, E. (2014). *Jak uważność pomaga w podejmowaniu decyzji*. "Psychologia w Szkole", nr 5, s. 115-121.
4. Ludwig, M. (2015). *Wybór idealny : poradnik podejmowania decyzji*. "Sygnał" 2015, nr 3, s. 48-51.
5. Łuba, M. (2017). *Niepopularne i trudne decyzje*. "Głos Pedagogiczny", nr [5] (89), s. 21-25.
6. Łukasik, J. (2020). *Podejmowanie codziennych decyzji - metoda "pięciu pudełek"*. "Wychowawca", nr 4, s. 30-31.
7. Świeży, B. (2013). *Tak czy nie? czyli o podejmowaniu decyzji*. "Miesięcznik Dyrektora Szkoły", nr 2, s. 54-[58].

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. Karta pracy: **Ja i Moje zasoby** (ćwiczenie w aplikacji LearningApps).
Link do ćwiczenia <https://learningapps.org/watch?v=pjqo7kj6221>. Dostępny online
[dostęp: 07.03.2022 r.]

Załącznik nr 2. **Fiszki** do tematu obejmujące definicje poznanych na lekcji zagadnień
wykonane w programie Wakelet (<https://wke.lt/w/s/6lGy1g>). Dostępny online [dostęp:
07.03.2022 r.]

Załącznik nr 3. Karta pracy: **Proces podejmowania decyzji**. Link do ćwiczenia
<https://learningapps.org/watch?v=pgbg6ohs221>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]

Załącznik nr 4. Karta pracy: **Co zapamiętam z dzisiejszej lekcji**. Link do ćwiczenia
<https://wordwall.net/pl/resource/26274884>. Dostępny online [dostęp: 07.03.2022 r.]